

Uwarunkowania społeczne MSP

dr hab. S. Mrozowska prof. UG &
dr B. Kijewska

Zrównoważony rozwój

„Rozwój, w którym potrzeby obecnego pokolenia mogą być zaspokojone bez umniejszania szans przyszłych pokoleń na ich zaspokojenie” – z raportu UNCED

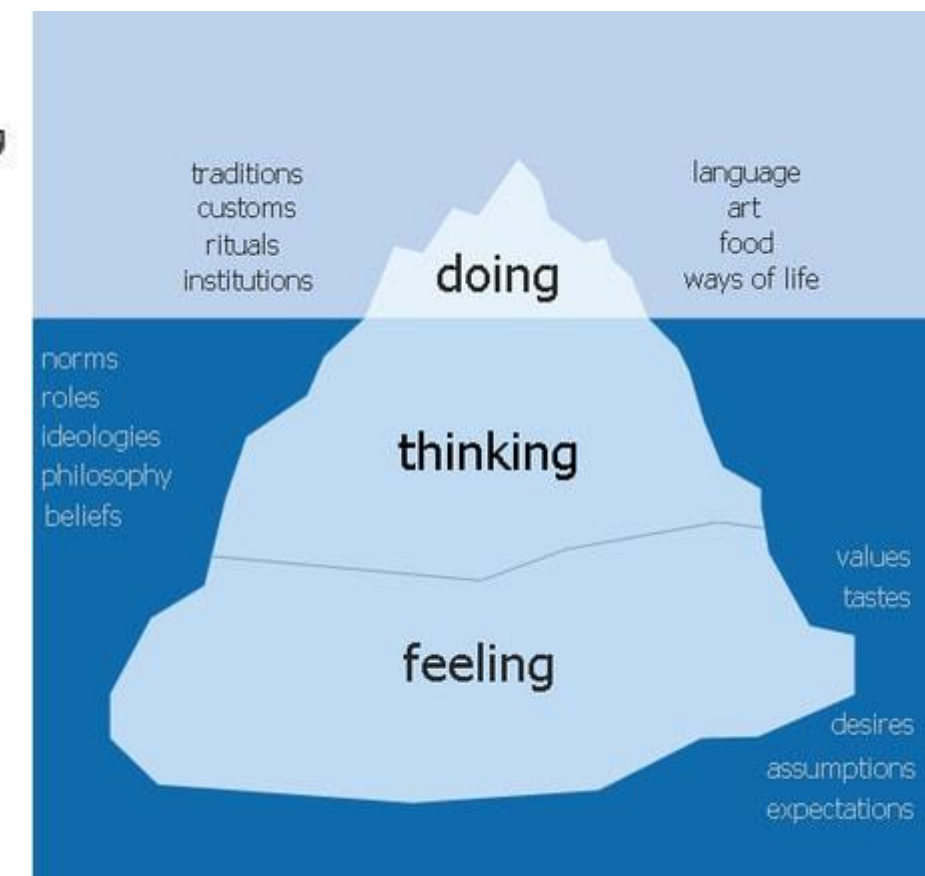
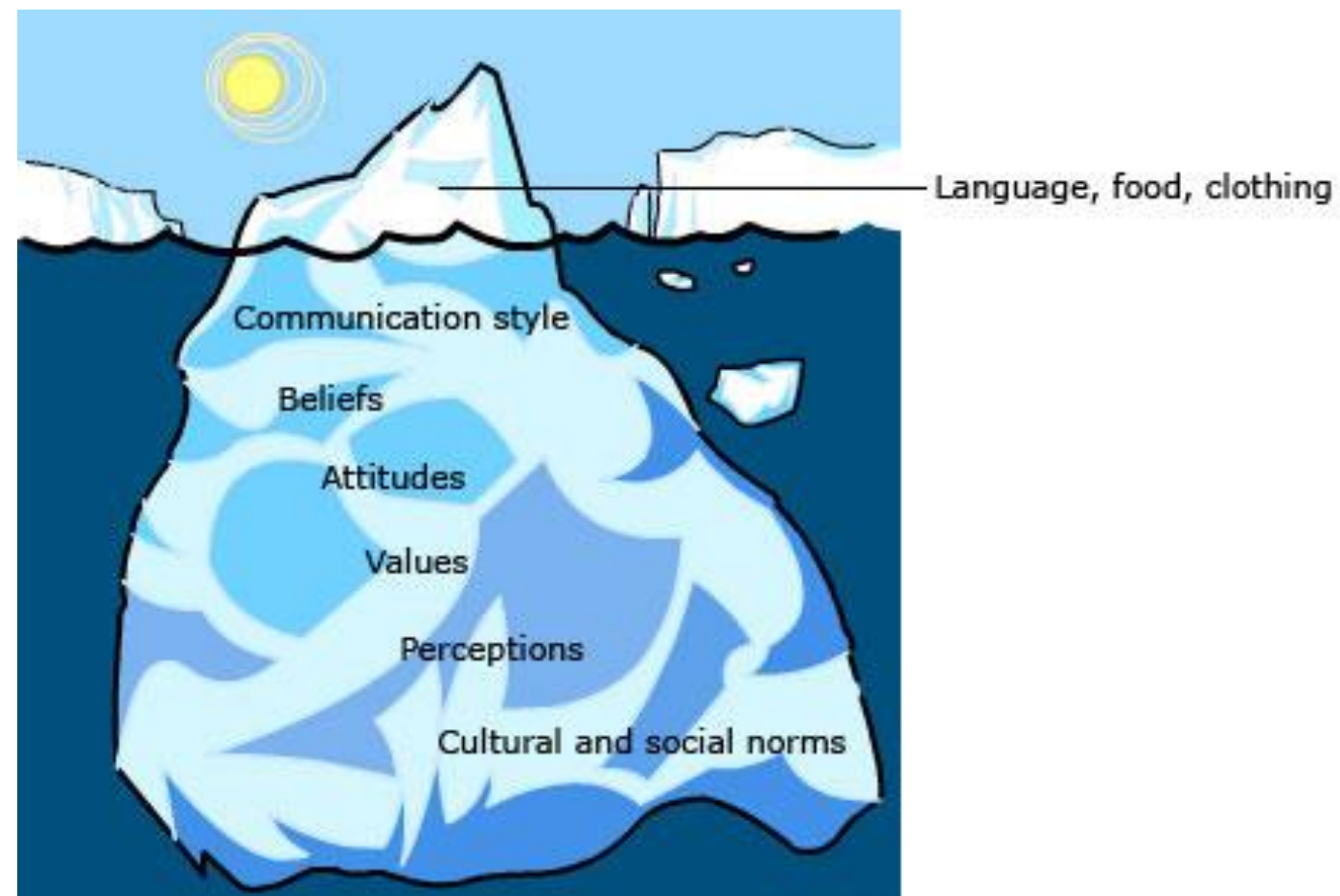
Agenda

1. Społeczna perspektywa MSP
2. Proces i komponenty zaangażowania interesariuszy
3. Konflikty społeczne na tle tworzenia i implementacji MSP
4. Społeczna percepcja ryzyka
5. Wybrane konflikty społeczne na tle wdrażania MSP

Co to jest społeczno-kulturowy wymiar MSP?

1. Korzyści niematerialne
2. Umiejętność korzystania z morza
3. Ludzie morza
4. Postawy i postrzeganie
5. Dobre samopoczucie
6. Dziedzictwo kulturowe
7. Pejzaż morski
8. Działalność człowieka
9. Wartości społeczne (pieniężne i niepieniężne)
10. Demografia

Społeczno-kulturowy wymiar MSP

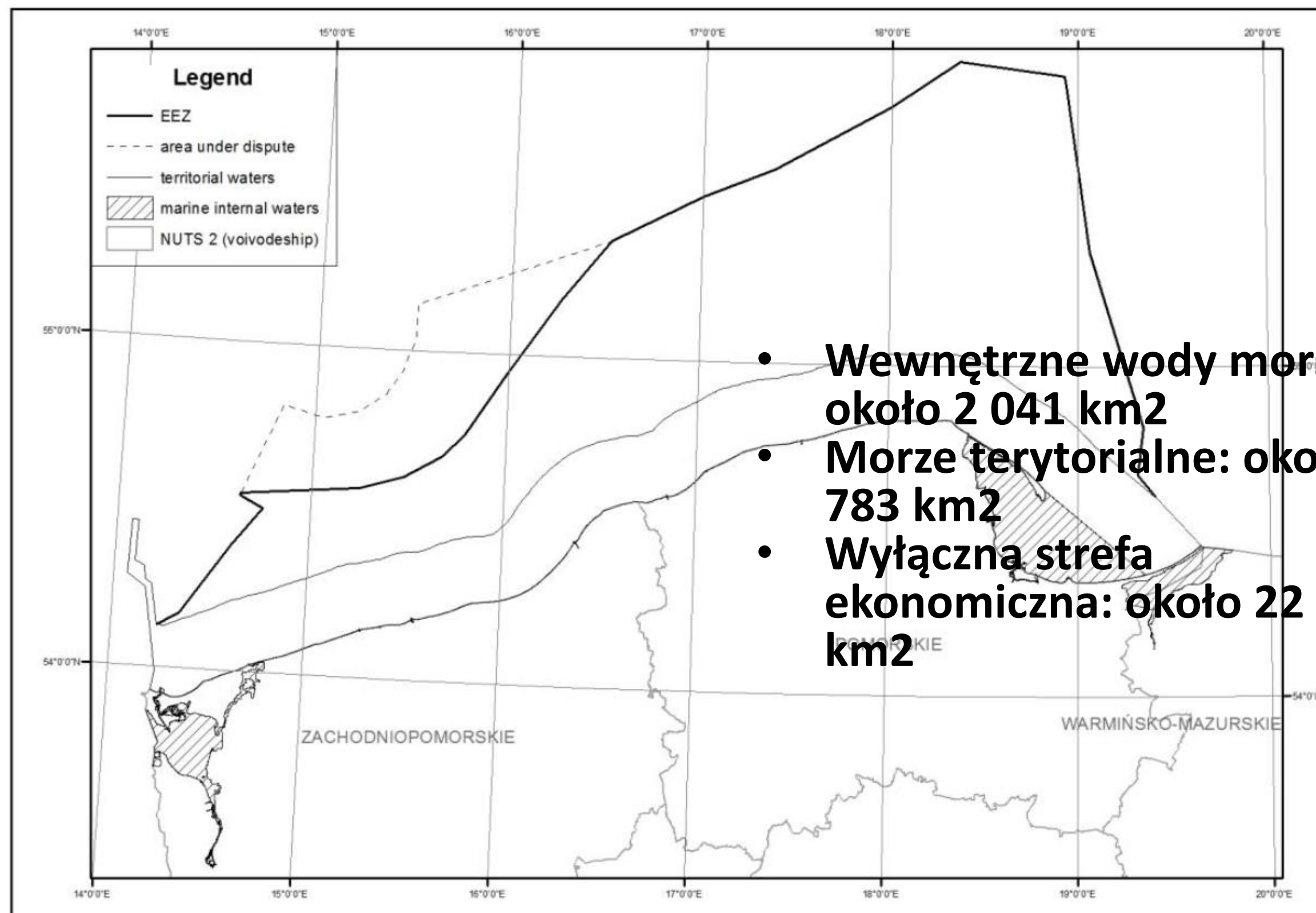

Spółeczna perspektywa morskich planów

Morskie planowanie przestrzenne (MSP) to publiczny proces analizowania i alokacji przestrzennego i czasowego rozmieszczenia działalności człowieka na obszarach morskich w celu osiągnięcia celów społecznych, ekologicznych i ekonomicznych, które określa się w procesie politycznym (UNESCO,).

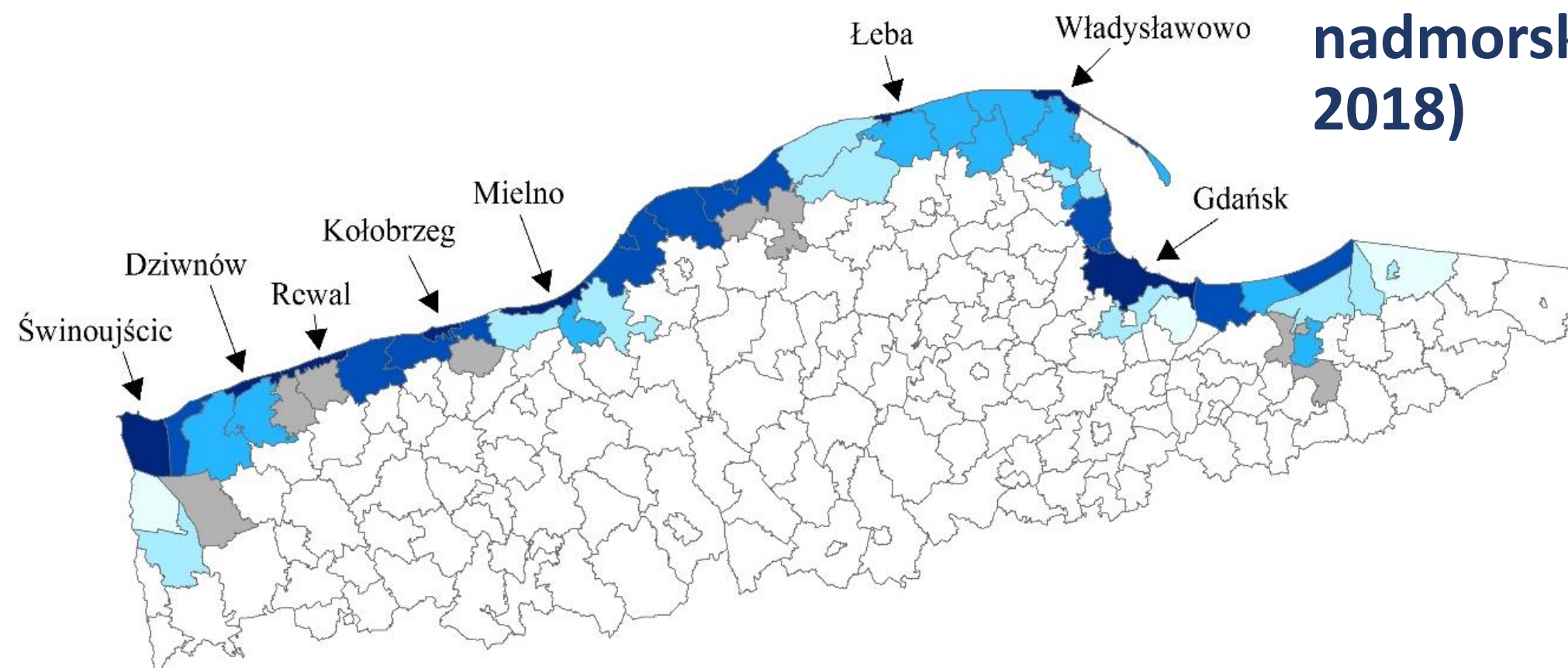
Czynniki kształtujące społeczną perspektywę MSP:

- przywiązanie ludzi do morza - ich percepcja i emocje związane z morzem;
- wrażliwość społeczna na zmiany otoczenia, w tym charakter przestrzeni, w której mieszkają od pokoleń;

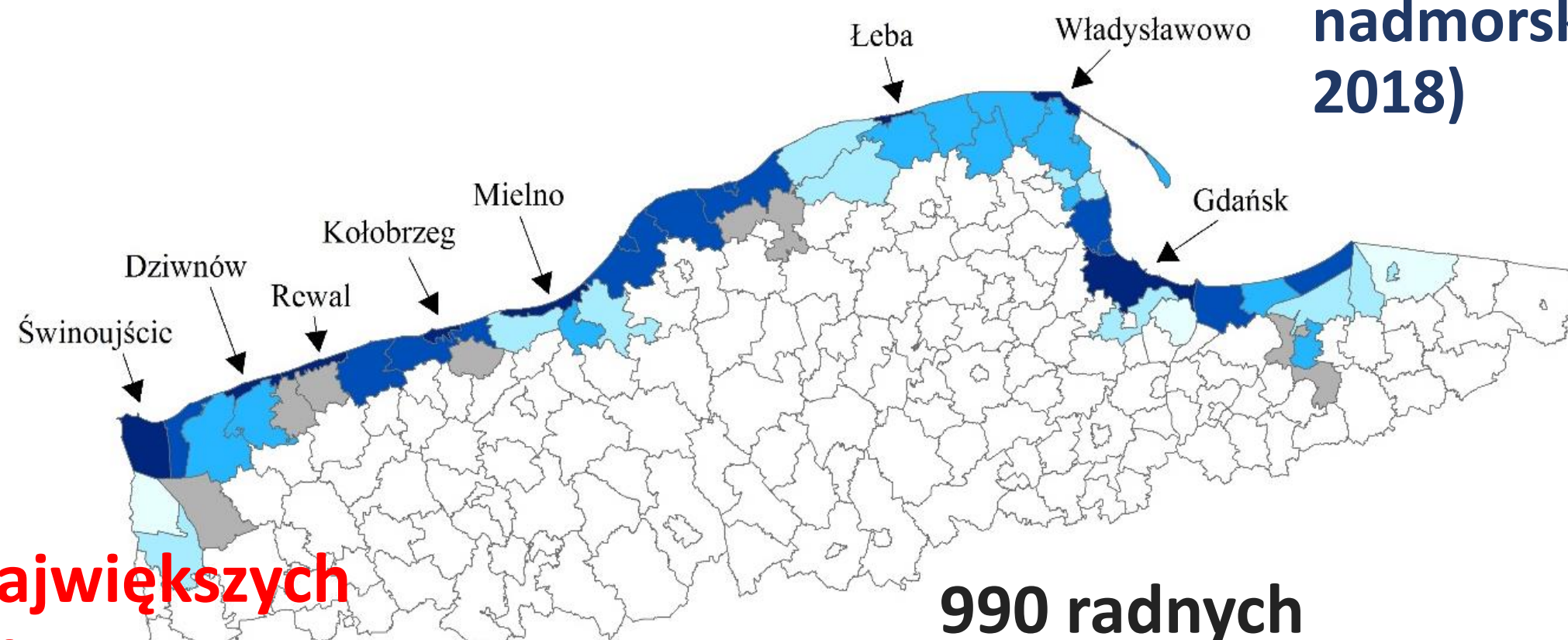
- Wewnętrzne wody morskie: około 2 041 km²
- Morze terytorialne: około 8 783 km²
- Wyłączna strefa ekonomiczna: około 22 595 km²

**¼ (23,7%) bazy
noclegowej Polski jest
w gminach
nadmorskich (GUS,
2018)**

**W 10 największych
gminach żyje 722.140
mieszkańców**

**¼ (23,7%) bazy
noclegowej Polski jest
w gminach
nadmorskich (GUS,
2018)**

**W 10 największych
gminach żyje 722.140
mieszkańców**

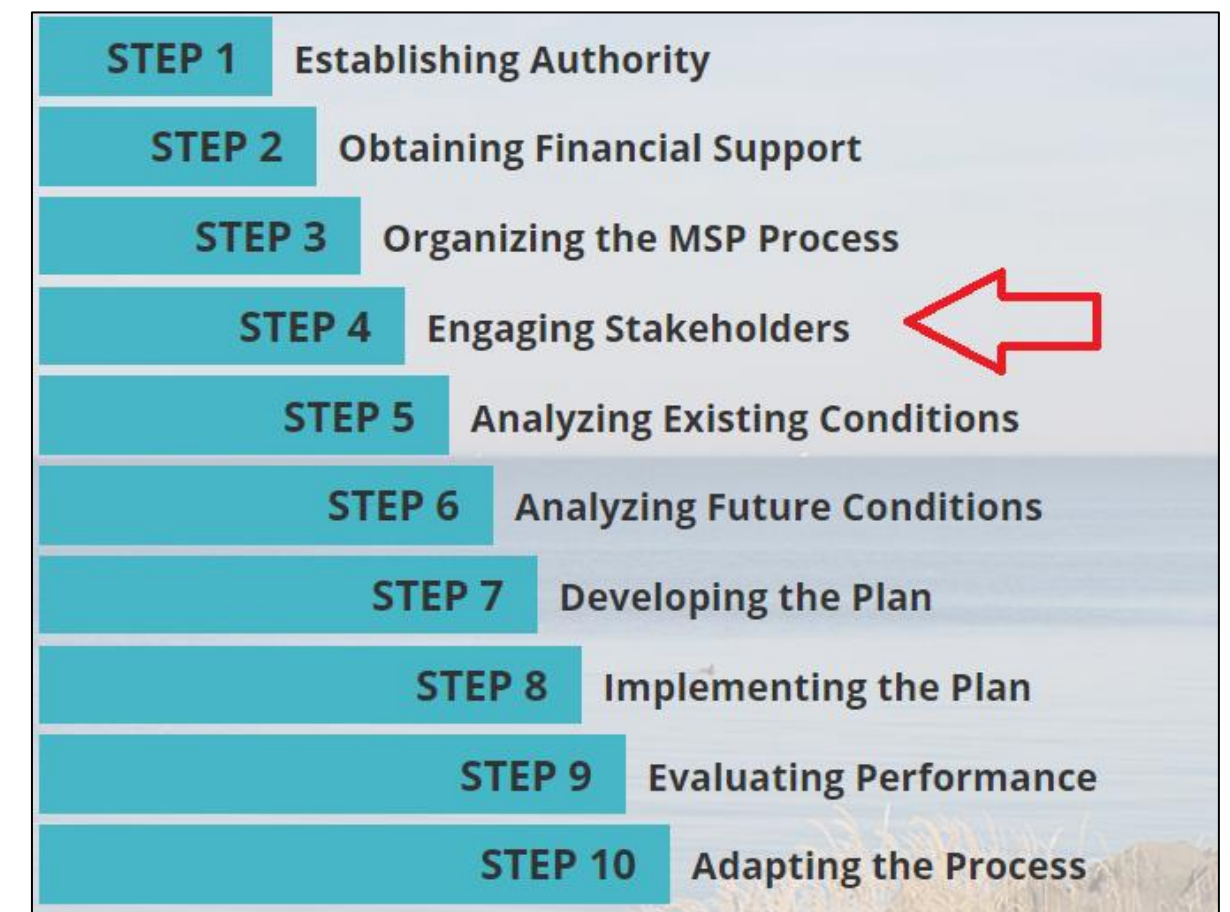
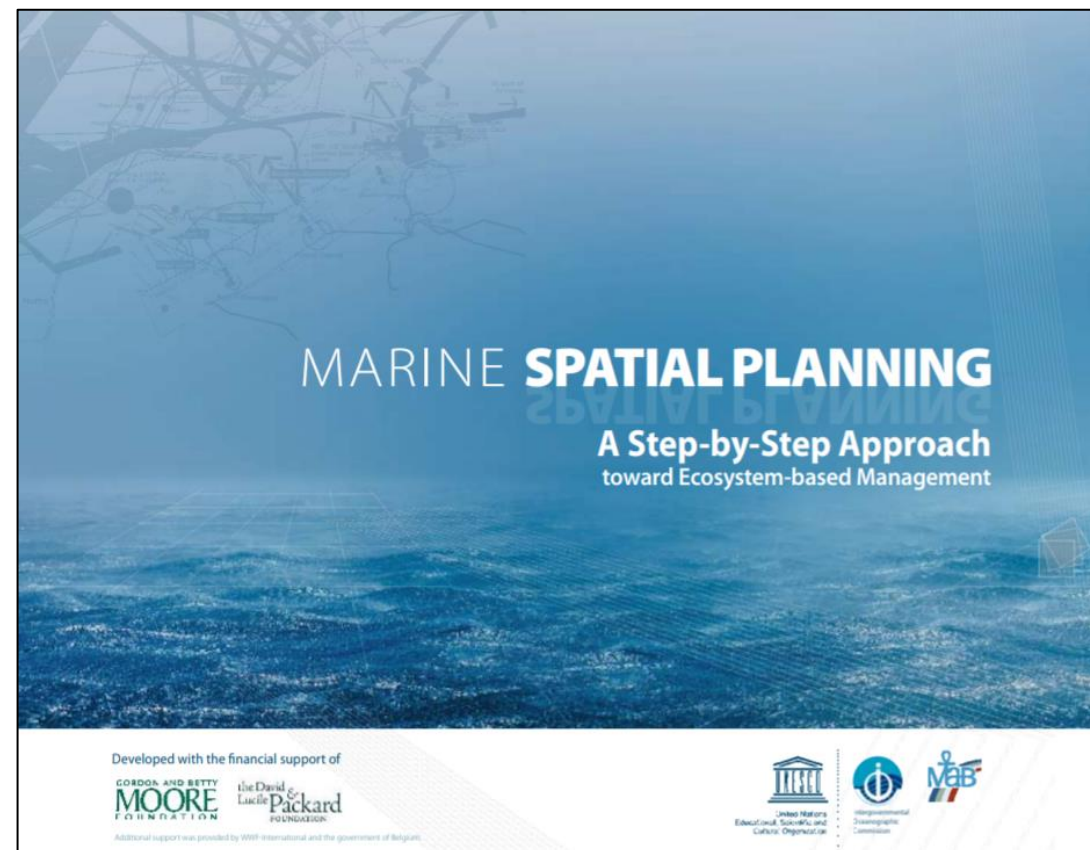
**990 radnych
55 wójtów/
burmistrzów/
prezydentów**

Sposoby wykorzystania przestrzeni morskiej przez człowieka

- Połowy komercyjne
- Połowy handlowe
- Akwakultura morska
- Połowy rekreacyjne
- Rekreacja: żeglarstwo
- Rekreacja: Prywatne jednostki pływające
- Rekreacja: nurkowanie z akwalungiem
- Rekreacja: obserwowanie dzikiej przyrody
- Transport morski: statki towarowe
- Transport morski: cysterny
- Transport morski: przewozy skroplonego gazu ziemnego (LNG)
- Transport morski: statki wycieczkowe
- Wydobywanie piasku i żwiru
- Farmy wiatrowe
- Morska energia odnawialna: fale, pływy, wiatr
- Odnawialna energia: pływowy
- Transport morski
- Utylizacja urobku czerpalnego
- Lotniska
- Zakłady przemysłowe
- Terminale do skroplonego gazu ziemnego (LNG)
- Eksploracja ropy i gazu na morzu
- Rozwój morskich rynków ropy i gazu
- Kable, rurociągi, linie przesyłowe
- Wydobywanie piasku i żwiru
- Farmy wiatrowe
- Morska energia odnawialna: fale, pływy, wiatr
- Odnawialna energia: pływowy
- Energia odnawialna: prądy
- Instalacje do odsalania oceanów
- Miejsca sekwestracji węgla
- Operacje wojskowe
- Ściśle chronione rezerваты morskie
- Badania naukowe
- Ochrona kulturowa i historyczna

Proces i komponenty zaangażowania interesariuszy

UNESCO's *Step-by-step Approach for Marine Spatial Planning toward Ecosystem-based Management*" offers a 10-step guide on how to get a marine spatial plan

Source: <http://msp.ioc-unesco.org/msp-guides/msp-step-by-step-approach>

1

2

Proces i komponenty zaangażowania interesariuszy

Interesariuszami morskich planów zagospodarowania przestrzeni nazywamy jednostki, grupy czy organizacje, które w sposób bezpośredni lub pośredni są lub będą „dotknięci” działaniami związanymi

Proces i komponenty zaangażowania interesariuszy

Interesariuszami morskich planów zagospodarowania przestrzeni nazywamy jednostki, grupy czy organizacje, które w sposób bezpośredni lub pośredni są lub będą „dotknięci” działaniami związanymi

Pytania:

1. Dlaczego włączać?
2. Kto powinien być włączony?
3. Jak?

Przyczyny włączania interesariuszy do MSP

- Aby zachęcić do "posiadania" planu zagospodarowania przestrzennego, wzbudzić zaufanie między interesariuszami i decydentami oraz zachęcić do dobrowolnego przestrzegania zasad i przepisów
- Aby lepiej zrozumieć złożoność (przestrzenną, czasową i inną) obszaru zarządzania morskiego
- Aby lepiej zrozumieć wpływ człowieka na obszar zarządzania
- Pogłębić wzajemne i wspólne zrozumienie problemów i wyzwań w obszarze zarządzania
- Aby lepiej zrozumieć podstawowe (często zorientowane na sektor) pragnienia, spostrzeżenia i zainteresowania, które stymulują i / lub zakazują integracji polityk w obszarze zarządzania
- Zbadać istniejącą i potencjalną zgodność i / lub konflikty celów wielokrotnego wykorzystania w obszarze zarządzania
- Generowanie nowych opcji i rozwiązań, które mogą nie być rozpatrywane indywidualnie
- Rozszerzenie i dywersyfikacja potencjału zespołu planowania, w szczególności poprzez integrację informacji drugorzędnych i trzeciorzędnych (np. lokalna wiedza i tradycje)

Interesariusze MSP zidentyfikowani w projekcie BaltSeaPlan

GRUPY	SEKTORY
Mali przedsiębiorcy Średni przedsiębiorcy Duży przedsiębiorcy Naukowcy Małe organizacje pozarządowe Średnie organizacje pozarządowe Duże organizacje pozarządowe Wybierani urzędnicy (lokalni) Wybierani urzędnicy (krajowi) Przedstawiciele administracji publicznej (lokalni) Przedstawiciele administracji publicznej (krajowe) Przedstawiciele administracji publicznej (regionalny). Działacze z branży rekreacja i turystyka Mieszkańcy obszarów przybrzeżnych Opinia publiczna	Rybołówstwo Produkcja morska - energia Piasek i żwir Kable i rurociągi Ochrona i ochrona przyrody Transport (w tym rejs --- wysyłka i rozbudowa portu) Turystyka i wypoczynek Wojsko Wydobycie ropy i gazu

Przykłady zrealizowanych projektów MSP

Jak włączyć?

Drabina partycypacji Weidemann i Femersa (1993):

1. prawo do bycia poinformowanym,
2. informowanie opinii publicznej,
3. prawo do sprzeciwu,
4. ograniczone uczestnictwo,
5. udział społeczeństwa w określaniu celów i uczestników,
6. udział społeczeństwa w ocenie ryzyka i rekomendowaniu rozwiązań,
7. udział społeczeństwa w ostatecznej decyzji

Metody partycypacji

Informowanie

- ogłoszenia w oficjalnych dziennikach urzędowych, publiczna prezentacja projektów czy planów,
- publiczne wystawy,
- ulotki,
- broszury,
- biuletyny,
- komunikaty i konferencje prasowe,
- za pomocą lokalnego radia i telewizji, stron, portali internetowych,
- Wystawy
- Happeningi ...

Metody partycypacji

Konsultacje:

- sondaże,
- obserwacje terenu,
- wywiady kwestionariuszowe z mieszkańcami,
- okrągłe stoły,
- spotkania dyskusyjne w urzędach,
- rozmowy telefoniczne i spotkania osobiste,
- głosowania internetowe,
- fora obywatelskie,
- panele społeczne, konferencje przyszłości,
- world cafe ...

Metody partycypacji

Współdecydowanie:

- metody warsztatowe,
- grupy robocze, s
- spotkania poświęcone planowaniu społecznościowemu,
- okrągłe stoły,
- głosowania internetowe

Częściowa delegacja mocy decyzyjnej odbywa się za pomocą: zespołów doradztwa społecznego, społecznościowego tworzenia wizji czy referendum, które również jest metodą kontroli obywatelskiej.

Skuteczne angażowanie interesariuszy to:

- przestrzeganie zasad standardu AA1000,
- ma jasno określony zakres,
- ma uzgodniony proces decyzyjny,
- skupia się na zagadnieniach istotnych dla organizacji i/lub interesariuszy,
- tworzy możliwości dialogu,
- jest zintegrowane z systemem zarządzania,
- jest przejrzyste,
- zawiera procedury odpowiednie z punktu widzenia angażowanych interesariuszy,
- jest przeprowadzone we właściwym czasie,
- jest elastyczne i uwzględnia sugestie z zewnątrz.

Konflikty społeczne na tle tworzenia i implementacji MSP

Konflikt społeczny to proces wzajemnego oddziaływania na siebie podmiotów, w którym występuje faktyczna bądź wyimaginowana niezgodność celów i interesów. Oddziaływanie to zmierza do wymuszenia zmiany podjętych lub planowanych czynności drugiej strony (Słaboń 2008).

Konflikty społeczne na tle tworzenia i implementacji MSP

konflikty społeczne dotyczą każdego sporu o **możliwości użytkowania i ochrony zasobów środowiska przyrodniczego terenów nadbrzeżnych i morskich**, w których stronę stanowią:

- społeczność zamieszkująca/przebywająca teren (mieszkańcy, turyści),
- lokalna władza samorządowa występująca w jej imieniu,
- jakakolwiek organizacja społeczna (NGO, związek zawodowy, Kościół itp.),
- podmioty gospodarcze (inwestor, grupy zawodowe np. rybacy, pracownicy portu, hotelarze, pracownicy gastronomii),
- eksperci.

Konflikty pomiędzy sektorami

zielony = wspólne interesy czerwony = konflikt interesów żółty = zgodność interesów przy dobrym planowaniu i zarządzaniu.

	Żegluga	Porty	Turystyka i rekreacja	Wydobycie ropy i gazu	Rurociągi i kable energetyczne	Działalność wojskowa	Infrastruktura brzegowa	Wydobycie piachu i żwiru	Rybołówstwo	Akwakultura	MPA
Energia wiatrowa	czerwony	żółty	żółty	czerwony	żółty	czerwony	żółty	czerwony	czerwony	czerwony	żółty
Żegluga	niebieski	zielony	żółty	czerwony	żółty	żółty	żółty	czerwony	żółty	czerwony	żółty
Porty	niebieski	niebieski	żółty	czerwony	żółty	czerwony	żółty	żółty	żółty	czerwony	żółty
Turystyka i rekreacja	niebieski	niebieski	niebieski	czerwony	zielony	żółty	żółty	żółty	żółty	żółty	żółty
Wydobycie ropy i gazu	niebieski	niebieski	niebieski	niebieski	żółty	czerwony	żółty	czerwony	czerwony	czerwony	czerwony
Rurociągi i kable energetyczne	niebieski	niebieski	niebieski	niebieski	niebieski	żółty	żółty	czerwony	żółty	żółty	żółty
Działalność wojskowa	niebieski	niebieski	niebieski	niebieski	niebieski	niebieski	żółty	żółty	żółty	czerwony	żółty
Infrastruktura brzegowa	niebieski	niebieski	niebieski	niebieski	niebieski	niebieski	niebieski	czerwony	żółty	żółty	żółty
Wydobycie piachu i żwiru	niebieski	niebieski	niebieski	niebieski	niebieski	niebieski	niebieski	niebieski	żółty	czerwony	czerwony
Rybołówstwo	niebieski	niebieski	niebieski	niebieski	niebieski	niebieski	niebieski	niebieski	niebieski	czerwony	żółty
Akwakultura	niebieski	niebieski	niebieski	niebieski	niebieski	niebieski	niebieski	niebieski	niebieski	niebieski	żółty

Podłoża konfliktów społecznych

wartości

filozofia życia, religia, tradycja, ideologia;

informacje

brak danych, niepełne, fałszywe, różne punkty widzenia;

relacje interpersonalne i emocje

stereotypy, uprzedzenia, manipulacje;

struktury

podział ról i obowiązków, zła kontrola zasobów;

interesy

rzeczowe – pieniądze, dobra, czas; psychologiczne –
zaufanie, szacunek, sprawiedliwość, godność; proceduralne –
regulaminy, sposoby działania.

Konflikty ekologiczne

Główne interesy stron zaangażowanych w konflikty na przykładzie badań Natura 2000 (Głogowska, Szender, 2013):

- utracone korzyści związane z ograniczeniami w prowadzeniu działalności na tych obszarach,
- chęć realizacji inwestycji, których cele kolidują z celami ochrony przyrody oraz
- chęć utrzymania dotychczasowego sposobu użytkowania

Konflikty lokalizacyjne

Wiele podmiotów, np.:

- inwestorzy (developerzy) zainteresowani jak najszybszym wybudowaniem i uruchomieniem inwestycji;
- obywatele mieszkający w bezpośrednim sąsiedztwie inwestycji i najbardziej narażeni na jej oddziaływanie i bezpośrednie ryzyko;
- władze lokalne;
- mieszkańcy okolicznych miejscowości i regionów; organizacje pozarządowe lokalne, regionalne, grupy lobbujące; władze centralne;
- niezależne lub rządowe urzędy regulacji;
- organizacje ogólnokrajowe lub międzynarodowe

Społeczny opór wobec niechcianych inwestycji

Syndrom **NIMBY** (Not In My Backyard) - nie na moim podwórku, w Polsce znane też jako nie w moim ogródku.

Warianty syndromu NIMBY:

- **NIMEY** (Not IN My Election Year) - nie w roku moich wyborów; **NIMTOF** (Not In My Time of Office) - nie w trakcie mojej kadencji;
- **LULU** (Locally Unacceptable Land Use) - niechciane przez społeczność zagospodarowanie terenu;
- **BANANA** (Build Absolutely Nothing Any-time Near Anyone) - odstąpienie od inwestycji jakichkolwiek i gdziekolwiek

Czynniki wpływające na występowanie konfliktów społecznych

- narzucenie inwestycji w danej miejscowości „z zewnątrz”;
- nieznanomość technologii;
- pomijanie obaw miejscowej ludności i brak włączania jej w proces decyzyjny; inwestycja nie przynosi lokalnych korzyści;
- stosowanie polityki faktów dokonanych

Czynniki wpływające na występowanie konfliktów społecznych

- narzucenie inwestycji w danej miejscowości „z zewnątrz”;
- nieznamość technologii;
- pomijanie obaw miejscowej ludności i brak włączania jej w proces decyzyjny; inwestycja nie przynosi lokalnych korzyści;
- stosowanie polityki faktów dokonanych

Akceptacja społeczna jest większa dla projektów które są:

- lokalnie zakorzenione;
- dają korzyści lokalne;
- tworzą ciągłość z istniejącymi strukturami fizycznymi, społecznymi i kognitywnymi;
- stosują dobre procedury komunikacyjne i partycypacyjne.

Konflikty na tle użytkowania przestrzeni

podejście defensywne

rozwiązaniem konfliktu
następuje dopiero w momencie
jego wystąpienia lub wówczas,
gdy konflikty występują z takim
natężeniem, że ich
uwzględnienie staje się
nieuniknione

podejście ofensywne

przewidywanie lub próba
przewidywania oraz usunięcia
przyczyn i warunków wystąpienia
potencjalnych konfliktów

Sposoby na unikanie konfliktów społecznych na tle lokalizacji inwestycji

- przejrzysty, dostępny i łatwy mechanizm składania skarg
- szkolenie w zakresie świadomości społecznej i kulturowej dla wykonawców projektów – możliwe napięcia między miejscowymi a przyjezdnymi pracownikami
- dbałość o zdrowie i bezpieczeństwo w społeczności – szczególnie: hałas, wibracje, tworzenie pyłu, ruch transportowy, emisje i jakość powietrza

Spółeczna percepcja ryzyka (ujęcie psychologiczne)

Poziomy percepcji (postrzegania) ryzyka:

- poziom zaufania do władz;
- wyznawane wartości;
- siła przywiązania do lokalnej społeczności;
- poczucie kontroli zarówno osobistej jak i grupowej.

Społeczna percepcja ryzyka (ujęcie psychologiczne)

POZIOM ZAUFANIA DO WŁADZ

osoby, które przejawiały niższy poziom zaufania do rządu, bardziej obawiały się zagrożenia związanego z awarią elektrowni atomowej.

Ważnym czynnikiem związanym z zaufaniem do rządzących jest także spostrzegane ryzyko korupcji oraz malwersacji finansowych

Społeczna percepcja ryzyka (ujęcie psychologiczne)

WYZNAWANE WARTOŚCI

te obszary życia, które są najwyżej cenione przez jednostki – inaczej cele życiowe, które kierują wyborami, postawami i zachowaniami.

Dwubiegunowa struktura wartości wg Schwartza:

- **otwartość na zmiany** (poszukiwanie stymulacji i nowości, wartości hedonistyczne) vs. **wartości konserwatywne** (tradycja, bezpieczeństwo, konformizm).
- **transcendencja Ja** - przekraczania własnego egoistycznego interesu (np. zwracanie uwagi na wartość natury, czy dbanie o dobro innych ludzi) vs. **biegun wartości ukierunkowanych na rozwój Ja** (władza, osiągnięcia).

Społeczna percepcja ryzyka (ujęcie psychologiczne)

SIŁA PRZYWIĄZANIA DO LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI

- silnie rozwinięta tożsamość grupowa zwiększa prawdopodobieństwo działania w interesie członków grupy własnej

Społeczna percepcja ryzyka (ujęcie psychologiczne)

POCZUCIE KONTROLI ZARÓWNO OSOBISTEJ JAK I GRUPOWEJ

- Poczucie wpływu na otoczenie i kontroli jest bardzo ważną ludzką potrzebą
- Większe poczucie kontroli - mniejszego spostrzeganie ryzyka
- Poczucie kontroli grupowej zwiększa prawdopodobieństwo angażowania się w zachowania chroniące grupę i przynoszące jej wymierne korzyści

Społeczna percepcja ryzyka (ujęcie psychologiczne)

- Szukamy potwierdzenia naszych przekonań i tez, a informacje z nimi sprzeczne ignorujemy albo pomijamy w naszych rozważaniach;
- Ludzie mają tendencję do dostrzegania głównie pozytywnych aspektów rzeczy, zjawisk czy technologii, które są przez nich lubiane oraz głównie negatywnych charakterystyk zjawisk, które są przez nich nielubiane.

Podsumowanie cele MSP

- projektowanie (rozdzielanie) przestrzeni morskiej (*seaspace*) dla osiągnięcia równowagi w wykorzystaniu dostępu do obszarów morskich i ich zasobów we współpracy wszystkich zainteresowanych podmiotów;
- zapobieganie konfliktom oraz minimalizowanie sporów przez przestrzenne oddzielenie zakresów użytkowania morza i zwalczanie tych form użytkowania, które są niemożliwe do pogodzenia na morzu;

Podsumowanie_zasady MSP

1. Zasada przejrzystości
2. Zasada ekosystemowa

Koncepcje społeczno-kulturowe i ich potencjalne zastosowanie w MSP (McKinley i in., 2019, 151-174)

Koncepcja	Definicja
Cultural Ecosystem Services (CES)	niematerialne korzyści, jakie ludzie otrzymują z ekosystemów poprzez duchowe wzbogacenie, rozwój poznawczy, refleksję, rekreację i doświadczenia estetyczne
Umiejętność korzystania z oceanów	zrozumienie wpływu oceanu na ludzi i naszego wpływu na ocean
Obywatelstwo morskie	świadomość praw i obowiązków wobec środowiska morskiego oraz świadomość i zdolność do angażowania się na rzecz zrównoważonego zarządzania środowiskiem morskim
Postawy i percepcja	Społeczna percepcja kwestii morskich, lokalne i regionalne społeczne perspektywy środowisk morskich; świadomość społeczna zagadnień morskich
Dobrostan człowieka (well-being)	Pomiar jakości życia. Wpływ morza na zdrowie i jakość życia.

Koncepcje społeczno-kulturowe i ich potencjalne zastosowanie w MSP (McKinley i in., 2019, 151-174)

Dziedzictwo kulturowe	Zabytki lub miejsca o wartości historycznej, a także dziedzictwo niematerialne, takie jak wiedza lub praktyka kulturowa, które odnoszą się do środowiska morskiego i zasobów. Dziedzictwo w aspekcie ochrony i turystyki.
Przestrzeń morska	Obszar morza, wybrzeża i lądu postrzegany przez ludzi w kategoriach estetycznych i zależności jakie występują na styku lądu z morzem - naturalne i / lub ludzkie.
Działalność człowieka	Przeglądy działalności sektorowej w przestrzeni i czasie. Kulturowe znaczenie tych działań ludzkich dla społeczeństwa (sport, rekreacja i obserwacja przyrod...).
Socjo-demografia	Wskaźniki społeczno-demograficznych (np. płeć, wiek, zatrudnienie, dochód, poziom wykształcenia), mobilność, migracja, sprawiedliwość społeczna, równość i prognozowanie

Pytania:

- Jakie wartości (materialne i niematerialne) społeczności przybrzeżne przypisują różnym aspektom ich środowiska morskiego?
- Jak te wartości mogą się zmienić w wyniku podejmowania decyzji związanych z MSP?
- Jaki wpływ może to mieć na społeczny i kulturowy charakter regionu/miasta/wybrzeża?
- W jaki sposób wpłynie to na jego zdolność do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju i niebieskiego programu wzrostu?

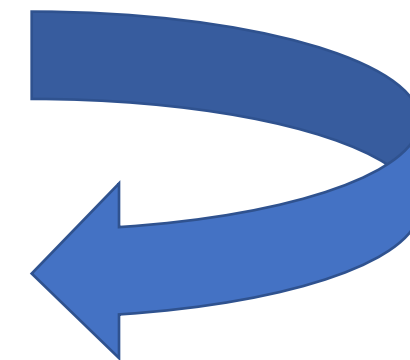
Polityka a MSP

MSP jako mechanizm demokratyzacji zarządzania morskiego

- Planowanie sprowadza się do kwestii technicznych, które mają zostać rozwiązane przez ekspertów;
- Promowana jest logika neoliberalna – ogranicza się/lub zarządza udziałem zainteresowanych stron - tokenistyczne planowanie partycypacyjne

Zasada przejrzystości

- Uczestnictwo i przejrzystość polegają na zaangażowaniu, na jak najwcześniejszym etapie, wszystkich organów i zainteresowanych podmiotów, w tym m.in.: gmin nadmorskich, regionalnych organów samorządu terytorialnego, w proces MSP, i włączeniu do tego procesu **społeczności lokalnych**.

Podsumowanie_zasady MSP

1. Zasada przejrzystości

- Uczestnictwo i przejrzystość polegają na zaangażowaniu, na jak najwcześniejszym etapie, wszystkich organów i zainteresowanych podmiotów, w tym m.in.: gmin nadmorskich, regionalnych organów samorządu terytorialnego, w proces MSP, i włączeniu do tego procesu **społeczności lokalnych**

[Art. 9 - Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/89/UE z dnia 23 lipca 2014 r. ustanawiająca ramy planowania przestrzennego obszarów morskich](#)

Artykuł 9

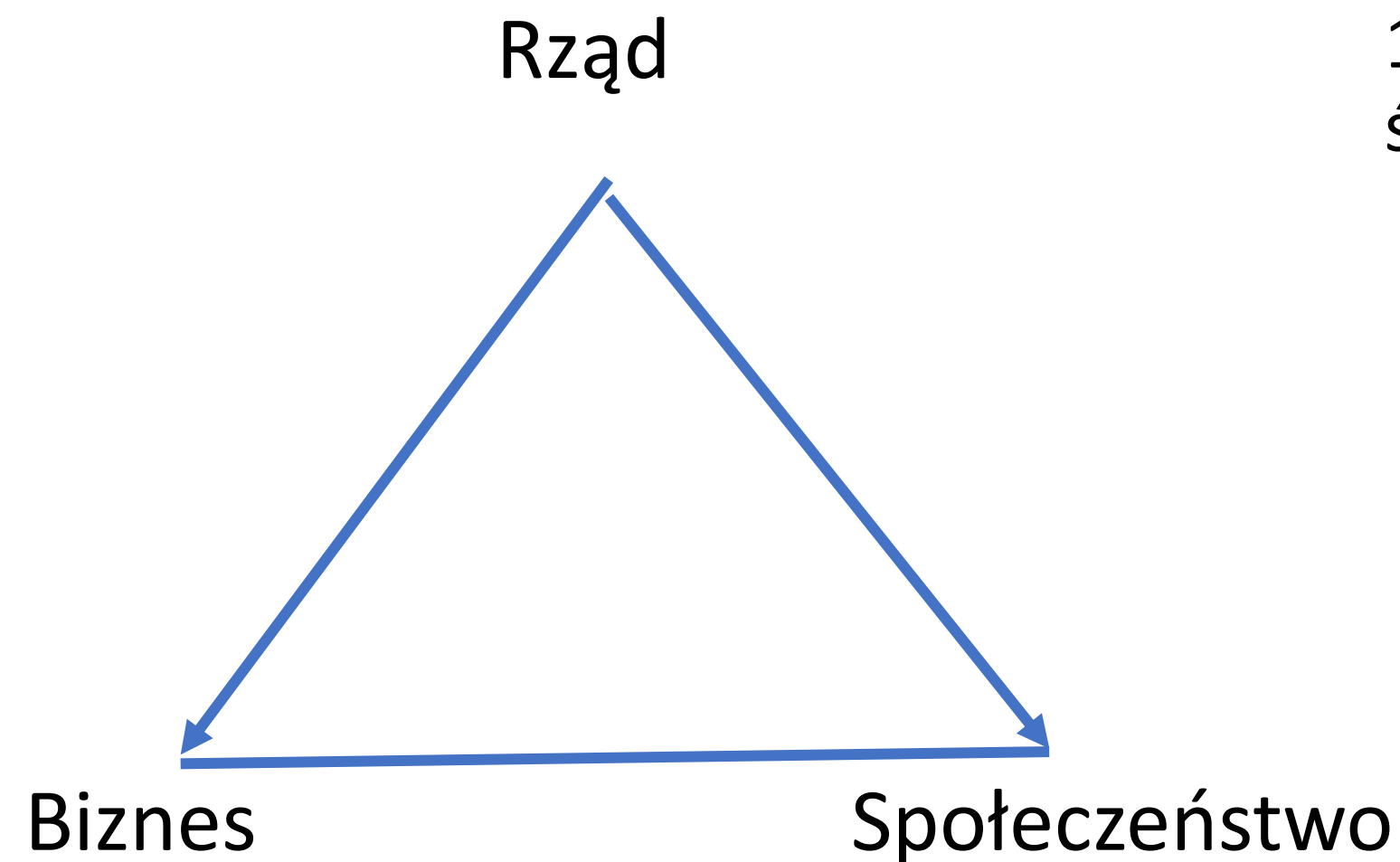
Udział społeczeństwa

- Państwa członkowskie ustanawiają środki zapewniające udział społeczeństwa poprzez informowanie zainteresowanych stron oraz poprzez prowadzenie konsultacji z odpowiednimi zainteresowanymi podmiotami i organami oraz społecznościami, których to dotyczy na wczesnym etapie opracowywania planów zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich, zgodnie z odpowiednimi przepisami ustanowionymi w prawodawstwie Unii.

Mapowanie interesariuszy MSP

INTERESARIUSZEM MOŻE BYĆ
KAŻDY KTO WYSTĘPUJE W
SFERZE ODDZIAŁYWANIA LUB
FIGURUJE NA LIŚCIE
ODBIORCÓW PROJEKTU
NAWET JEŚLI NIE WYKAZUJE
NAJMNIEJSZEGO
ZAINTERESOWANIA.

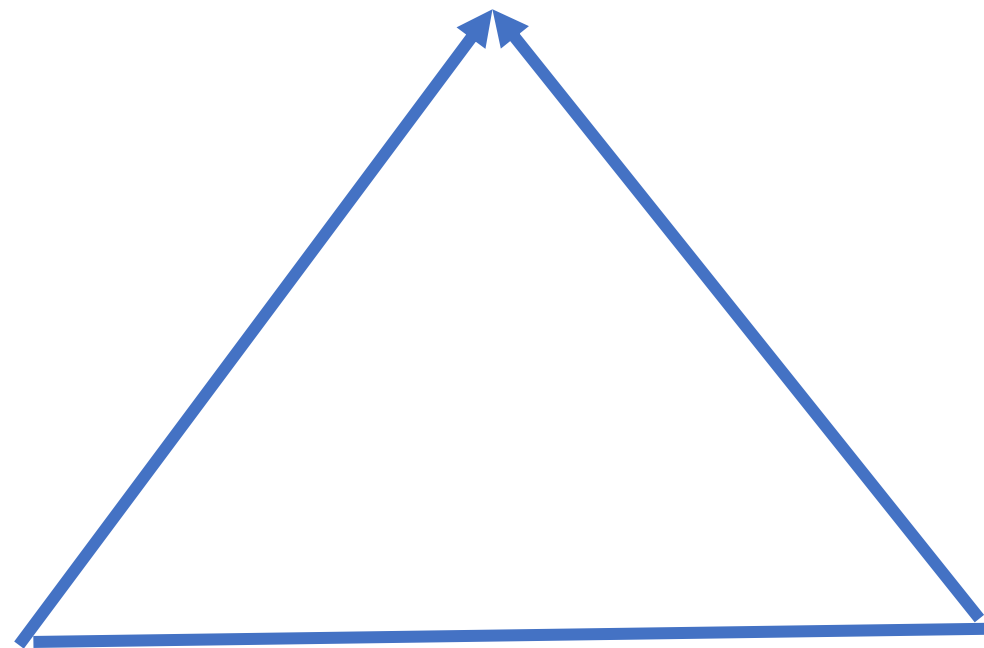
Cztery poziomy uczestnictwa z uwzględnieniem typu uczestników (Continuum of Stakeholder Participation in European MSP (Twomey & O'Mahony, 2018 za: Morf, Kull, Piwowarczyk, & Gee, 2019)

1. Informowanie i podnoszenie
świadomości bez informacji zwrotnej

Rząd

2. Konsultacje zapewniające informację
zwrotną w ramach procesu ustawowego

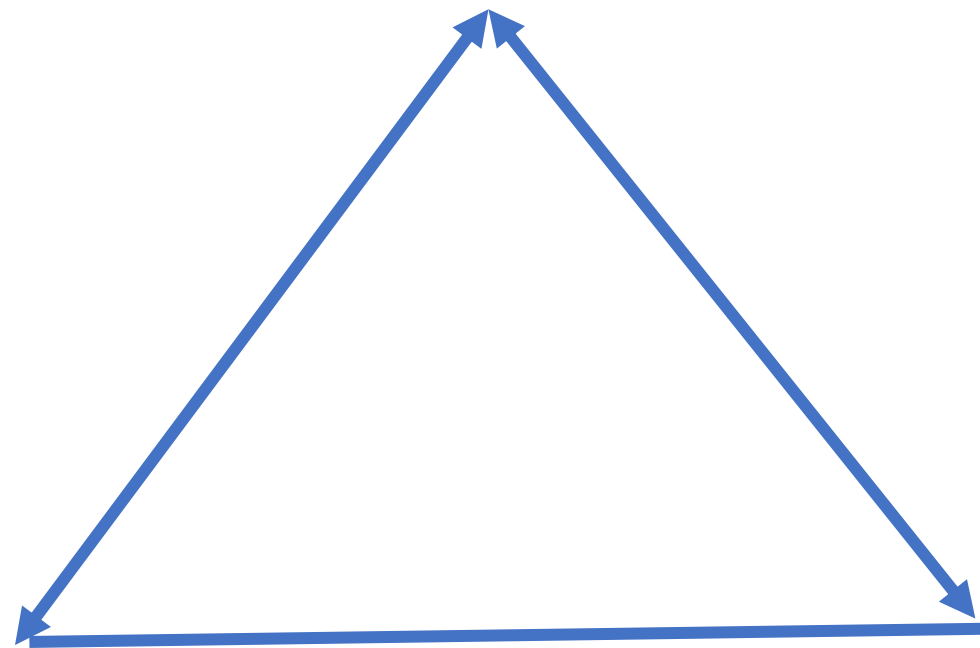

Biznes

Społeczeństwo

Rząd

3. Zaangażowanie interesariuszy
bezpośrednio z rządem

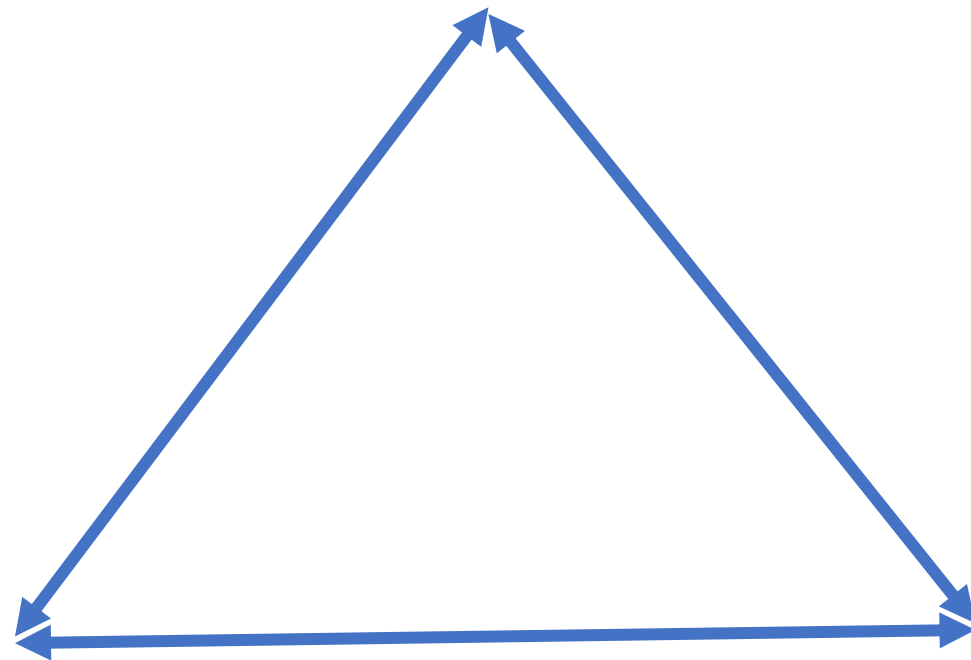

Biznes

Społeczeństwo

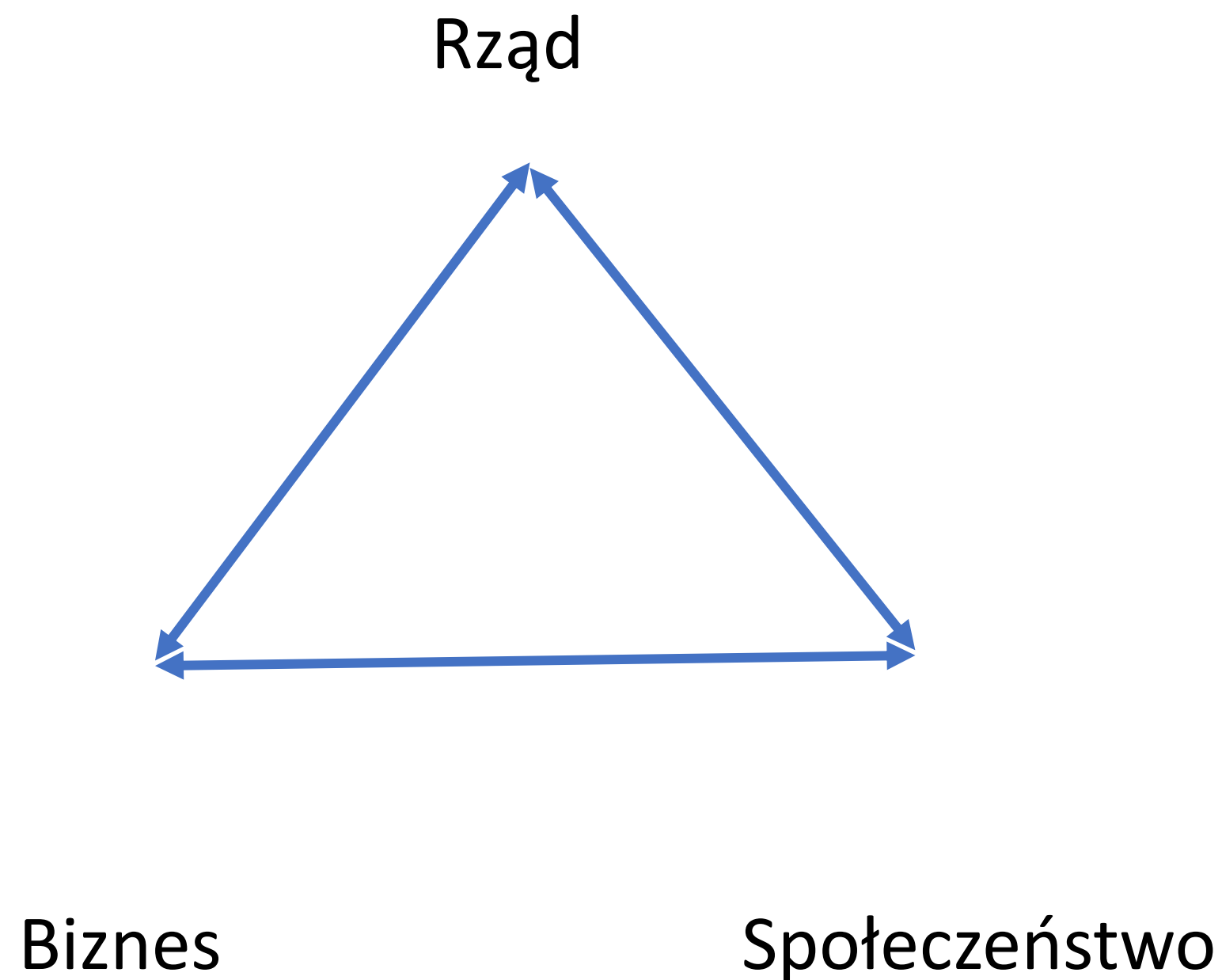
Rząd

4. Współpraca z zainteresowanymi
stronami

Biznes

Społeczeństwo

1. Informowanie i podnoszenie świadomości bez informacji zwrotnej (proces jednokierunkowy).
2. Konsultacje zapewniające informację zwrotną w ramach procesu ustawowego (proces jednokierunkowy).
3. Zaangażowanie interesariuszy bezpośrednio z rządem (dwustronny dialog).
4. Współpraca z zainteresowanymi stronami (dialog wielosektorowy) implikująca partnerstwo z rządem.

Mapowanie interesariuszy MSP (Gunton, 2010)

1. Czy istnieją możliwe do zidentyfikowania, dobrze zorganizowane grupy interesariuszy?
2. Czy grupy interesariuszy reprezentują wszystkie istotne interesy i wartości?
3. Czy grupy interesariuszy dobrze rozumieją swoje interesy?
4. Czy grupy interesariuszy dobrze rozumieją zasady i istotne kwestie?
5. Czy grupy interesariuszy mają wspólne interesy w głównych kwestiach?
6. Czy interesariusze chcą i mogą uczestniczyć w proponowanym procesie planowania?
7. Czy istnieje interesariusz, który jest upoważniony i zdolny do kierowania procesem planowania?
8. Czy interesariusze mają wystarczająco dużo czasu, aby zakończyć proces?
9. Czy interesariusze mają wystarczające zasoby i informacje, aby ukończyć proces?
10. Czy istnieje interesariusz lub grupa interesariuszy, która ma uprawnienia i zasoby do wdrożenia umowy z interesariuszami?

Mapowanie interesariuszy MSP

1. opracowanie listy kategorii poszczególnych grup/podmiotów
2. przypisanie im priorytetów z uwzględnieniem
 - siła/wpływ (duży, średni, mały),
 - wsparcie (pozytywne, neutralne, negatywne),
 - oddziaływanie (duże lub małe),
 - oczekiwania/potrzeby (silne, średnie słabe)
3. „przeniesienie” tych o najwyższym priorytecie na macierz

Macierz wpływu/zaangażowania

Studia przypadków

- PRZYPADEK 1 OCHRONA BRZEGÓW MORSKICH
- PRZYPADEK 2 WYDOBYCIE WĘGLOWODORÓW
- PRZYPADEK 3 TRZCINOWISKA
- PRZYPADEK 4 ZRZUT CIEPŁEJ WODY (ELEKTROWNIA JĄDROWA)

Efektywność technik komunikowania

- **Grupa I** – spacer badawczy; Panel Obywatelski – szczególna koncentracja na rozpoznaniu oczekiwań i informowaniu przedstawicieli tej grupy.
- **Grupa II** – wywiad indywidualny, badanie CAWI – zaproszenia indywidualne.
- **Grupa III** – World cafe, spotkania otwarte, sondaż deliberatywny. Dążymy do umożliwienia publicznego wyrażenie opinii.
- **Grupa IV** – cykl artykułów, konkursy, kampanie edukacyjne/informacyjne, wydarzenia, ogłoszenia w mediach. Udostępniamy aktualizacje z przebiegu projektu, docieramy do nich przez bardziej „luźne” formy przekazu

Przykłady technik partycypacyjnych:

<https://partycypacjaobywatelska.pl/strefa-wiedzy/techniki/>

Bariery dla procesu partycypacji w procedurze planistycznej z perspektywy mieszkańca

- Brak transparentności i informacji o zakresie partycypacji
- Niewłaściwy i niedostosowany do odbiorcy sposób komunikowania
- Poczucie, że decyzje podejmowane są za ich plecami
- Brak wiedzy i przyzwyczajenia do udziału w dyskusjach publicznych
- Postrzeganie danej sprawy jedynie z perspektywy własnej
- Obojętność wobec spraw publicznych
- „Zawsze” nieodpowiedni czas konsultacji
- Przekonanie, że wszystkiemu winni są urzędnicy, zarzucanie złej woli
- Brak akceptacji dla ograniczeń
- Brak zaufania

Literatura

- Biniek, P. (2017). Rozwój morskiej energetyki wiatrowej w Polsce – analiza potencjalnych konfliktów społecznych. *Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego*, 31(4), 157–168.
- Głogowska M., Szendera M., Chmielewski W., (2013). Konflikty społeczne na obszarach Natura 2000 w Polsce. *Woda-Środowisko-Obszary Wiejskie*, 2013, T. 13. Z. 4(44) s. 31–41, <http://yadda.icm.edu.pl/yadda/element/bwmeta1.element.baztech-e80f64e9-672f-4f3a-8264-9e3b102d7092/c/Glogowska.pdf>
- Łucki, Z., Misiak, W. (2012). *Energetyka a społeczeństwo. Aspekty socjologiczne*, PWN, Warszawa.
- Mrozowska S., Kijewska B., Besta T. (2014). Społeczny wymiar procesu wdrażania energetyki jądrowej w Polsce, *Ekoatom*, nr 13/2014. S 13-27, <https://www.wnp.pl/energetyka/spoleczny-wymiar-procesu-wdrazania-energetyki-jadrowej-w-polsce,238211.html>
- Mrozowska S., Kijewska B. (2015). Włączanie interesariuszy (*stakeholder involvement*) w proces wdrażania energetyki jądrowej w Polsce, [w:] *Przestępczość w XXI wieku*, red. E. Pływaczewski, W. Filipkowski, Z. Rau, Warszawa: Wolters Kluwer, s. 247-266.
- Pawłowska K. (2010), *Zanim wybuchnie konflikt. Idea i metody partycypacji społecznej w ochronie krajobrazu i kształtowania przestrzeni*, tom A, Kraków: Fundacja Partnerstwo dla Środowiska.
- Morf, A., Kull, M., Piwowarczyk, J., & Gee, K. (2019). Towards a ladder of marine/maritime spatial planning participation. In *Maritime Spatial Planning: past, present, future*, pp. 219–243.
- Wybrane materiały szkoleniowe:**
- AA1000 Stakeholder Engagment Standard (2011), https://aa1000ses.files.wordpress.com/2011/11/aa1000ses2011_pre-publication-copy_v1-007nov11.pdf
- 2nd International Marine/Maritime Spatial Planning Conference (UNESCO, Paris, 15-17 March 2017, **#MSP2017Paris: Session 4 - Engaging stakeholders in MSP**, <https://www.youtube.com/watch?v=B1Yxv814Ahk>.
- MSP: Step-by-Step Approach, <http://msp.ioc-unesco.org/msp-guides/msp-step-by-step-approach/>
- Stakeholder involvement techniques. Short Guide and Annotated Bibliography*, Nuclear Energy Agency OECD 2004, <https://www.oecd-neo.org/rwm/reports/2004/nea5418-stakeholder.pdf>
- Strony www:**
- BaltSeaPlan - Baltic Sea region programme "Introducing Maritime Spatial Planning in the Baltic Sea" (2009–12), <http://www.baltseaplan.eu/>
- ADRIPLAN - ADRIatic Ionian maritime spatial PLANning (2013-15), <http://adriplan.eu/>
- SIMCELT- promoting practical cross-border cooperation between EU countries on the implementation of the maritime spatial planning directive in the Celtic Seas (2015-17), http://www.simcelt.eu/wp-content/uploads/D9_Stakeholder-Engagement-at-Local-Transboundary-Level.pdf
- Baltic SCOPE - Cross-border solutions in Baltic maritime spatial plans (2015-17) <http://www.balticscope.eu/>
- SUPREME – Supporting maritime spatial Planning in the Eastern Mediterranean (2017-18), <http://www.msp-supreme.eu/>